

سیمای اهل بیت
علیهم السلام

در

شعر شاعران شهر گزبر خوار

پدیدآورنده : حسن حق شناس بزی

تقدیم به ساحت مقدس و نورانی :

حضرت فاطمه سلام الله علیها

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیوبند
شماره کتابشناسی ملی

حق شناس جزى، حسن، ۱۳۴۷-، گردآورنده
سیمای اهل بیت علیهم السلام در شعر شاعران شهر گزبرخوار / پدیدآورنده حسن حق شناس جزى.
اصفهان: سلام سپاهان، ۱۳۹۷.
۸۰ص: عکس (بخشی رنگی).
۹۷۸-۹۶۴-۲۱۸-۳۲۰-۳

فیفا
شعر مذهبی فارسی -- ایران -- گزبرخوار -- مجموعه ها
Religious poetry, Persian -- Iran -- Gaz - e Borkhar -- Collections
شعر فارسی -- ایران -- گزبرخوار -- مجموعه ها
Persian poetry -- Iran -- Gaz - e Borkhar -- Collections
شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- مجموعه ها
Persian poetry -- 20th century -- Collections
چهارده معصوم -- شعر
Fourteen Innocents of Shiite -- Poetry*
PIR۸۸۵۴/ح۷س۹۱۳۹۱
۸فا۱/۶۲۰۸
۵۴۱۰۸۴۱

سیمای اهل بیت علیهم السلام در شعر شاعران شهر گزبرخوار

پدیدآورنده: حسن حق شناس جزى
انتشارات: سلام سپاهان
مجری تولید: مؤسسه چاپ و نشر سلام
مدیر تولید: مرتضی قاسم پور
تایپ، صفحه آرا و طراح جلد: حسن حق شناس جزى
قطع، تعداد صفحات: وزیرى، ۸۰
نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۷
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۸-۳۲۰-۳
شمارگان: ۵۰۰ جلد
بها: ۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

پیشگفتار

یکی از مشخصات بارز شعر کهن فارسی توجه آن به ارزش‌های اخلاقی و انسانی است که چونان گهرهایی تابناک، جان و دل جویندگان حقیقت را از زلال تابناک معارف اسلامی - انسانی سیراب می‌سازند و بر صفا و خلوص روح انسان بیش از پیش می‌افزایند. جنبه مهم این ادبیات، مدایح و مناقبی است که در مدح معصومین (ع) و اولیای پاک دین اسلام از سوی شاعران سروده شده است؛ در میان مناقب و مدایح، آنچه که درباره امام علی (ع) سروده شده، از تشخص و تعیین ویژه‌ای برخوردار است که علاوه بر نمایش اعتقادات قلبی و روحی سخنوران، به تصویر کشنده سیره و روش آسمانی آن امام والامقام نیز می‌باشد از نخستین ادوار ادب فارسی - حدود قرن چهارم هجری به بعد - ادبیات دین در زبان فارسی پدیده‌ای آشنا بوده است و ادیبان فارسی زبان، آگاهانه، بدون پرداختن به مهم‌ترین نشانه‌های این امر، اهتمام ادیبان و سخنوران پارسی زبان به امتیاز شعر فارسی با مضامین و موضوعات دینی و مذهبی است که این رویه، هم‌پای شعر دیوانی، رشد یافته و همه منظوم ادبیات دین را شکل داده است. شعر دینی به طور عام و مدایح مذهبی به طور خاص، تاریخی شگرف و قابل اعتنا در روح و جان مخاطبان حقیقی شعر گذارده و وسیله‌ای بوده است برای ترسیم اعتقادات و مفاهیم والای انسانی ایمانی، به طوری که اثری را که اشعار تعلیمی، دینی، اخلاقی و اجتماعی در اذهان مستعد دارند، نمی‌توان انکار کرد؛ همین نکته است که سرپیدایش این گونه اشعار را توجیه کرده و توسعه آن‌ها را ناگزیر می‌ساخته است. در قرن دهم هجری، ذکر مناقب آل رسالت (ص) و ائمه اطهار (ع) در سروده‌های شاعران امری رایج بود، نه تنها در قصاید غزای شاعران شیعیان عهد هم‌چون «ابن حسام خوسفی»، «مولانا کاتبی نیشابوری»، «لطف‌الله نیشابوری»، «امیرشاه»، «ابیر حاج حسینی جَنابُدی»، «کمال‌الدین غیاث شیرازی»، «نظام استرآبادی»، «لسانی شیرازی» و «بابا فغانی شیرازی» مدایحی در ذکر مناقب حضرت علی (ع) و اولاد ایشان داریم؛ بلکه حتی سنیان متعصبی مانند جامی نیز از بیان احترام وافر خود نسبت به اهل بیت (ع) امتناعی نداشتند. این گونه قصائد، عادتاً با غلو در ذکر اوصاف و مناقب و کرامات پیشوایان تشیع و بیان اعتقاد مبالغه‌آمیز و اغراق نسبت به آن بزرگان همراه است. تاریخ ستایشگری شاعران نسبت به چهره‌های مورد علاقه آنان، تاریخی است به طول تاریخ شعر و شاعری؛ و همچنان که اصل شعر در میان افراط و تفریط، می‌گردان بوده و به دشواری به حیز اعتدال در می‌آمده، شعر مدح و ستایش هم به قیاس مخاطبان خود و تحریرات و ترکیباتی که در آن به کار می‌رفته، دائماً در فراز و نشیب بوده و هست. در اسلام، شاعران مدحی از همان روزگار بعثت به این سو، به سرایش اشعار در ستایش پیامبر صلی الله علیه و آله می‌پرداختند. اشعار ابوطالب علیه السلام نمونه روشنی از این قبیل ستایش هاست که بخش عمده‌ای از آن در دیوان ابوطالب به چاپ رسیده است. پس از آن در مدینه، شاعران فراوانی مانند حسان بن ثابت، کعب بن مالک، عبدالله بن رواحه (هر سه انصاری خزرجی) در ستایش از اسلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله و همچنین هجو دشمنان آن حضرت اشعاری می‌سرودند. این اشعار گاه با ابتکار خود اصحاب سروده می‌شد و گاه به عنوان جوابی برای اشعار مشرکان انشاد می‌گردید

بسیاری از این اشعار در سیره ابن اسحاق آمده است؛ گرچه ابن هشام برخی از آنها را که به مذاق مذهبی اش خوش نیامده یا از اساس آنها را نادرست می دانسته، در تهذیب خود از سیره ابن اسحاق حذف کرده است در روزگار خلافت امام علی علیه السلام شاعران شیعی اشعار فراوانی در ستایش آن حضرت سرودند که نمونه هایی از آنها را در کتاب وقعه صفین، الوافدات من النساء علی معاویه و آثار دیگر ملاحظه می کنیم سوگ شهیدان اهل بیت به ویژه شهیدان کربلا که آنان را به لحاظ روحی عمیقاً تحت تأثیر قرار داده بود و سبب سرایش اشعاری در مرثیه اهل بیت، به ویژه شهدای کربلا می شد. نمونه این اشعار را تا قرن پنجم در کتاب پراچ دو جلدی زفرات الثقلین استاد محمد باقر محمودی ملاحظه می کنیم. نکته دیگر آنکه، شدت حب و علاقه آنان به امام علی و اهل بیت علیهم السلام بود که آن هم در فضای فشار امویان و سیاهان و دشمنی و بدگویی آنان از امام علی علیه السلام، شیعیان را به سرایش هرچه بیشتر اشعاری در ستایش اهل بیت علیهم السلام واداشت. ویژگیهای برتر امامان علیهم السلام خود عامل مهمی شد که نه تنها شیعیان بلکه شاعرانی چون فرزدق هم که دلبستگی به امویان داشت، اشعاری در ستایش امام سجاد علیه السلام بسطاد و پیوسته در قله های منقبت خوانی عربی را با شعر معروف خود در این دوره فتح کند. در این میان، ائمه اطهار علیهم السلام با دست و دلبازی فراوان به حمایت از این شاعران برخاسته، با اعطای صله های فراوان، آنان را تشویق به سرایش این قبیل اشعار می کردند، همچنان که برپا کردن سوگواری و خواندن شعر در مرثیه امام حسین علیه السلام را تشویق می کردند. برخی از این حمایتها تشویق معنوی آنان بود که نمونه اش برخورد امام رضا علیه السلام با دعبل خزاعی است. به هر رو در این باره نصوص تاریخی فراوانی در دست است که اینجا محل بیانش نیست. شاعران شهرگزبرخوار هم باتاسی از روش و شیوه گذشتگان خود در این قسمت دادسختن رانده و در اشعار خود تمجید و مدح و منقبت اهل بیت علیهم السلام پرداخته اند که، کتاب حاضر گویای بخشی از این مدح و منقبت اهل بیت است. نگارنده برای تدوین، به مجموعه اشعار چاپ شده شاعران شهرگزبرخوار مراجعه نموده، هم چنین از شاعران شهرگز دعوت به همکاری نمودم. در پایان، یادآوری سه نکته لازم می باشد، نکته اول: تاریخ ولادت و وفات در این کتاب، هجری خورشیدی می باشد. نکته دوم: در تدوین کتاب، اصل بر حفظ و رعایت امانت بوده است. نکته سوم: برای اطلاع بیشتر از زندگی شاعران به کتاب آوای عشق مراجعه کنید. با آرزوی توفیق خدمت بیشتر در راه خداوندی.

حسن حق شناس جزی

فهرست

صفحه	عنوان
۱۰	زنده یاد درویش عباس گزی :
۱۴	زنده یاد ابراهیم عربیگی :
۱۶	زنده یاد حسنعلی حکیمیان :
۱۸	زنده یاد امرالله الیکلی :
۲۰	زنده یاد تیمور حکیمیان :
۲۲	زنده یاد حسین خانزاده :
۲۴	زنده یاد حسن احمدی :
۲۶	زنده یاد معومه عرفانی :
۲۸	احمد : کمال :
۳۰	تقی نکون :
۳۲	نادر مظفر :
۳۴	حیدر خیری :
۳۶	محسن عابدی :
۳۸	عبدالکریم الیکلی :
۴۰	رحیم رحیمی :
۴۲	عزیزالله شریفیان :
۴۴	ناصر عارف :
۴۶	محمد کاظم جعفریان :
۴۸	حسنعلی حاتم پور :
۵۰	بتول حاتمپور :
۵۲	عزیزالله سلطانزاده :
۵۴	اعظم فرامرزیان :
۵۶	رضا عسکریزاده :
۵۸	سید محسن اسدی پور :
۶۰	علی عسکری :
۶۲	علیرضا بصیری :
۶۴	منصور الله وکیللی :
۶۶	محمد جواد حق شناس :
۶۸	غلامرضا حمصی :
۷۰	قربانعلی حمصی :
۷۲	علیرضا ضیایی :
۷۴	مهری عمویگی :
۷۶	مصطفی اشراقی :
۷۸	سید احمد هاشمی :
۷۹	قدرت الله حق شناس :